

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.8.2019
COM(2019) 379 final

2019/0174 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem ministrskem zasedanju v okviru Bonnskega sporazuma, kar zadeva strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, ki je priložen ministrski izjavi, in ministrsko izjavo

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o stališču, ki se v imenu Unije zastopa v okviru Sporazuma o sodelovanju pri ravnanju v primeru onesnaženja Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi (v nadaljnjem besedilu: Bonnski sporazum) v zvezi s predvidenim sprejetjem ministrske izjave in strateškega akcijskega načrta za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, priloženega k temu sklepu.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum o sodelovanju pri ravnanju v primeru onesnaženja Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi

Namen Sporazuma o sodelovanju pri ravnanju v primeru onesnaženja Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi (v nadaljnjem besedilu: Bonnski sporazum ali Sporazum) je boj proti onesnaževanju na območju Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi ter varovanje obalnih območij pred pomorskimi nesrečami in kroničnim onesnaževanjem z ladij in naprav na morju. Sporazum je začel veljati 1. septembra 1989.

Evropska unija (takrat „Evropska gospodarska skupnost“) je pogodbenica Sporazuma (kakor je bil spremenjen)¹. Pogodbenice Sporazuma so tudi države ob Severnem morju, ki so članice Evropske unije², in Norveška.

2.2. Bonnski sporazum

Namen Sporazuma je spodbujati dejavno sodelovanje in medsebojno pomoč med obalnimi državami in Evropsko unijo v boju proti onesnaževanju Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi, da bi zaščitili morsko okolje in interese obalnih držav. V ta namen Sporazum določa, da pogodbenice izvajajo nadzor kot pomoč za odkrivanje onesnaževanja in boj proti onesnaževanju ter, da se preprečijo kršitve predpisov proti onesnaževanju. Severno morje je na podlagi Bonnskega sporazuma razdeljeno na različne cone, kjer je odgovornost za nadzor in oceno nezgod dodeljena pogodbenicam. Pogodbenice morajo vse druge zadevne pogodbenice obvestiti o tem, da so izvedle za prisotnost nafte ali drugih škodljivih snovi, ki lahko resno ogrozi obalo ali s tem povezane interese katere koli druge pogodbenice. Kadar pogodbenice potrebujejo pomoč pri ravnanju v primeru onesnaženja na morju ali na njihovi obali, si morajo pogodbenice, zaprosene za pomoč, čim bolj prizadevati, da priskočijo na pomoč, kolikor je v njihovi moči.

Depozitarna vlada Bonnskega sporazuma je vlada Zvezne republike Nemčije (člen 18(3) Bonnskega sporazuma).

¹ Sklep Sveta 84/358/EGS z dne 28. junija 1984 o sklenitvi Sporazuma o sodelovanju pri ravnanju v primeru onesnaženja Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi (UL L 188, 16.7.1984, str. 7). Sporazum je bil spremenjen leta 1989, navedene spremembe pa so začele veljati 1. aprila 1994. Evropska gospodarska skupnost je navedene spremembe odobrila s Sklepom Sveta 93/540/EGS z dne 18. oktobra 1993 (UL L 263, 22.10.1993, str. 51).

² Belgija, Danska, Francija, Nemčija, Irska, Nizozemska, Švedska ter Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska (stanje ratifikacij na dan 10. aprila 2019).

Pogodbenice odločitve v zvezi s Sporazumom sprejemajo v skladu z ustreznimi določbami Bonnskega sporazuma in povezanim poslovníkom; pomagajo jim sekretariat in pomožni organi (kot je delovna skupina za operativna, tehnična in znanstvena vprašanja v zvezi z dejavnostmi za boj proti onesnaževanju [OTSOPA]).

2.3. Predvideni akt – Ministrska izjava in strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025

Sporazum leta 2019 praznuje svojo 50. obletnico. Pogodbenice nameravajo ob tej priložnosti na drugem ministrskem zasedanju v okviru Bonnskega sporazuma, ki bo potekalo v Bonnu 11. oktobra 2019 ter mu bodo prisostvovali medvladne organizacije in opazovalci iz sosednjih regij, pristojni za obvladovanje onesnaževanja širšega Severnega morja in njegovih poti z nafto in drugimi škodljivimi snovmi, sprejeti skupno izjavo (v nadaljnjem besedilu: ministrska izjava).

Kljub splošnemu zmanjšanju števila nenamernih razlitij nafte v evropskih vodah v nerednih časovnih presledkih še vedno prihaja do večjih nenamernih razlitij nafte (tj. tistih, ki presegajo 20 000 ton). Čeprav so izpusti na kopnem največji vir nafte, ki se vsako leto vnese v ocean, so nenamerna razlitja nafte še vedno pomemben vir onesnaženja, ki predstavlja približno 10–15 % vse nafte, ki se vsako leto po vsem svetu vnese v ocean. Zato je cilj ministrske izjave določiti skupno vizijo širšega Severnega morja in njegovih poti, ki niso onesnaženi zaradi nenamernega onesnaževanja, onesnaževanja, ki bi se mu bilo mogoče izogniti, in namernega onesnaževanja iz ladijskega prometa, naftnih in plinskih dejavnosti na morju ter drugih pomorskih dejavnosti.

Ministrska izjava bo kot trdna zaveza uresničevanju take vizije potrdila ponovno oživljena prizadevanja pogodbenic Sporazuma za izpolnitev dogovorjenih ciljev ter učinkovitejše preprečevanje onesnaževanja morja v širšem Severnem morju in njegovih poteh ter večjo pripravljenost in boljše odzivanje nanj. Pogodbenice nameravajo v ta namen sprejeti strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, ki bo priložen ministrski izjavi, v njem pa bodo določeni ambiciozni strateški cilji in operativni cilji ter ukrepi za njihovo izvajanje za obdobje 2019–2025.

Namen zadevnega akcijskega načrta za obdobje 2019–2025 je olajšati izvajanje Bonnskega sporazuma. V njem so določeni vizija, strateški cilji in operativni cilji, pa tudi specifični izmerljivi ukrepi in realistični cilji za obdobje 2019–2025, ki bodo vodili in usmerjali prizadevanja pogodbenic. V njem je priznana potreba po vzdrževanju uveljavljenih sistemov in nadaljnjem izvajanju operativne narave Sporazuma. Hkrati so v njem opredeljene priložnosti za okrepitev teh prizadevanj in razvoj novih usmeritev.

Prvi akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma je bil dogovorjen na prvem ministrskem zasedanju v Dublinu leta 2010. Pozneje je bil obnovljen in posodobljen za obdobji 2013–2016 in 2016–2019 na sestankih pogodbenic Sporazuma.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Unija si prizadeva za visoko raven varstva okolja, zlasti s spodbujanjem ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih okoljskih problemov³; prizadeva si tudi za spodbujanje sodelovanja, da bi izboljšala učinkovitost sistemov preprečevanja naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek, in varstva pred njimi, zlasti z izboljšanjem doslednosti ukrepov civilne zaščite na mednarodni ravni⁴.

³ Člen 191 PDEU.

⁴ Člen 196 PDEU.

Pogodbenice Bonnskega sporazuma že 50 let uspešno sodelujejo na regionalni ravni pri preprečevanju onesnaževanja morja v širšem Severnem morju z ladij in naprav na morju ter boju proti njemu. Ukrepi na podlagi Bonnskega sporazuma zajemajo znanstvene, tehnične in operativne dejavnosti. Pogodbenice so pridobile obsežno strokovno znanje glede obravnavanja groženj morskemu okolju in so pripravljene na nove izzive. Akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma za obdobje 2019–2025 bo vodil in usmerjal tekoče in nove naloge, potrjene z ministrsko izjavo.

Unija je pogodbenica Bonnskega sporazuma in si želi okrepiti regionalno sodelovanje pri obravnavanju onesnaževanja širšega Severnega morja in njegovih poti. Unija bi zato morala podpreti sprejetje ministrske izjave iz leta 2019, s čimer bo potrdila tudi strateški akcijski načrt za obdobje 2019–2025, priložen k navedeni izjavi, v skladu z veljavnim postopkom Unije na podlagi člena 218(9) PDEU.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

V členu 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) so predvideni sklepi o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje akte, ki imajo pravni učinek po pravilih mednarodnega prava, s katerimi se ureja zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka po mednarodnem pravu, vendar lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“⁵.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Ministrsko zasedanje je sestanek pogodbenic na ministrski ravni. Sklicano je priložnostno ob 50. obletnici Bonnskega sporazuma in njegovih predvidenih spremembah.

Drugo ministrsko zasedanje pogodbenic bo potekalo 11. oktobra 2019. Na navedenem zasedanju bo sprejeta ministrska izjava, ki bo potrdila ponovno oživiljena prizadevanja pogodbenic Sporazuma za izpolnitev dogovorjenih ciljev ter učinkovitejše preprečevanje onesnaževanja morja v širšem Severnem morju in njegovih poteh ter večjo pripravljenost in boljše odzivanje nanj. Pogodbenice nameravajo v ta namen sprejeti strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, ki bo priložen ministrski izjavi, v njem pa bodo določeni ambiciozni strateški cilji in operativni cilji ter ukrepi za njihovo izvajanje za obdobje 2019–2025.

Akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma za obdobje 2019–2025 ima pravne posledice za pogodbenice. Vodil in usmerjal bo tekoče in nove naloge, potrjene z ministrsko izjavo. Njegov namen je olajšati izvajanje Bonnskega sporazuma z določitvijo vizije, strateških ciljev in operativnih ciljev Sporazuma, pa tudi specifičnih izmerljivih ukrepov in realističnih ciljev, ki naj bi jih pogodbenice izpolnile v obdobju 2019–2025, da se zagotovita vodenje in usmerjanje prizadevanj pogodbenic. V njem je priznana potreba po vzdrževanju uveljavljenih sistemov in nadaljnjem izvajanju operativne narave Sporazuma. Hkrati so v njem opredeljene priložnosti za okrepitev teh prizadevanj in razvoj novih usmeritev.

⁵ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014 v zadevi C-399/12, Nemčija proti Svetu, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61 do 64.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep iz člena 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega se zastopa stališče v imenu Unije. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in če je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep iz člena 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

Materialna pravna podlaga za sklep iz člena 218(9) PDEU glede predvidenega akta, ki ima hkrati več ciljev ali elementov, ki so neločljivo povezani, ne da bi bil eden od njih v razmerju do drugih postranski, mora izjemoma vključevati različne ustrezne pravne podlage.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Osnutek strateškega akcijskega načrta za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025 si prizadeva za cilje in ima elemente na področjih varstva okolja in mednarodnega sodelovanja na področju civilne zaščite. Ti elementi predvidenega akta so med seboj neločljivo povezani, ne da bi bil kateri v razmerju do drugih postranski, ob tem pa spodbujajo dodatno doslednost ukrepov civilne zaščite na mednarodni ravni⁶.

Materialna pravna podlaga predlaganega sklepa torej obsega naslednji določbi: člena 191 in 196 PDEU.

4.3. Sklepna ugotovitev

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi morala biti člena 191 in 196 PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo rezultat sklepov sestanka pogodbenic sprememba Bonnskega sporazuma, je primerno, da se po sprejetju objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

⁶ Zlasti ker bi se lahko pogodbenice Bonnskega sporazuma opirale na mehanizem Unije na področju civilne zaščite (glej Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013, UL L 347, 20.12.2013, str. 924).

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem ministrskem zasedanju v okviru Bonnskega sporazuma, kar zadeva strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, ki je priložen ministrski izjavi, in ministrsko izjavo

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 196 in 191 v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija (takrat „Evropska gospodarska skupnost“) je Sporazum o sodelovanju pri ravnanju v primeru onesnaženja Severnega morja z nafto in drugimi škodljivimi snovmi (v nadaljnjem besedilu: Bonnski sporazum ali Sporazum) sklenila s Sklepom Sveta 84/358/EGS z dne 28. junija 1984⁷. Sporazum je začel veljati 1. septembra 1989. Spremenjen je bil leta 1989, navedene spremembe pa so začele veljati 1. aprila 1994. Unija (takrat „Evropska gospodarska skupnost“) je navedene spremembe odobrila s Sklepom Sveta 93/540/EGS z dne 18. oktobra 1993⁸.
- (2) Sporazum leta 2019 praznuje svojo 50. obletnico. Pogodbence nameravajo ob tej priložnosti na drugem ministrskem zasedanju v okviru Bonnskega sporazuma, ki bo potekalo v Bonnu 11. oktobra 2019 ter mu bodo prisostvovali medvladne organizacije in opazovalci iz sosednjih regij, pristojni za obvladovanje onesnaževanja širšega Severnega morja in njegovih poti z nafto in drugimi škodljivimi snovmi, sprejeti ministrsko izjavo (v nadaljnjem besedilu: ministrska izjava).
- (3) Ob priznavanju 50 let uspešnega sodelovanja v okviru Bonnskega sporazuma ter priznavanju skupne koristi nadaljnje krepitve regionalnega sodelovanja za preprečevanje nenamernega in nezakonitega onesnaževanja morja zaradi pomorskih dejavnosti v širšem Severnem morju in njegovih poteh ter pripravljenost in odzivanje nanj je cilj ministrske izjave iz leta 2019 določiti skupno vizijo širšega Severnega morja in njegovih poti, ki ne bi bili onesnaženi zaradi nenamernega onesnaževanja, onesnaževanja, ki bi se mu bilo mogoče izogniti, in namernega onesnaževanja iz ladijskega prometa, naftnih in plinskih dejavnosti na morju ter drugih pomorskih dejavnosti.
- (4) Ministrska izjava bo kot trdna zaveza uresničevanju take vizije potrdila ponovno oživiljena prizadevanja pogodbenic Sporazuma za izpolnitev dogovorjenih ciljev ter učinkovitejše preprečevanje onesnaževanja morja v širšem Severnem morju in njegovih poteh ter večjo pripravljenost in boljše odzivanje nanj. Pogodbence nameravajo v ta namen sprejeti strateški akcijski načrt za izvajanje Bonnskega

⁷ UL L 188, 16.7.1984, str. 7.

⁸ UL L 263, 22.10.1993, str. 51.

sporazuma za obdobje 2019–2025, ki bo priložen ministrski izjavi, v njem pa bodo določeni ambiciozni strateški cilji in operativni cilji ter ukrepi za njihovo izvajanje za obdobje 2019–2025.

- (5) Določiti je treba stališče, ki se bo v imenu Unije zastopalo na drugem ministrskem zasedanju v okviru Bonnskega sporazuma, saj bo imel sklep, ki bo sprejet na zasedanju, pravne posledice za Unijo.
- (6) Ker je Unija pogodbenica Bonnskega sporazuma in si želi okrepiti sodelovanje pri obravnavanju onesnaževanja širšega Severnega morja in njegovih poti, je treba podpisati in podpreti ministrsko izjavo iz leta 2019, ki potrjuje strateški akcijski načrt za obdobje 2019–2025, priložen k navedeni izjavi –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na ministrskem zasedanju, je podpreti sprejetje ministrske izjave in strateškega akcijskega načrta za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025, ki je priložen navedeni izjavi.

V besedilo osnutka strateškega akcijskega načrta za izvajanje Bonnskega sporazuma (BASAP) za obdobje 2019–2025 se lahko vnesejo manjše spremembe, ne da bi s tem postavili pod vprašaj podporo Unije.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*